

УКРАЇНА
БЕРДИЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ
виконавчий комітет

РІШЕННЯ

від 25.06.2019 №190
м.Бердичів

**Про затвердження Правил
приймання стічних вод до системи
централізованого водовідведення
м. Бердичева в новій редакції**

Розглянувши лист міського комунального підприємства «Бердичівводоканал» від 16.05.2018 №430, з метою підвищення ефективності роботи мереж водовідведення та очисних споруд, забезпечення охорони навколишнього природного середовища від забруднення скидами стічних вод, відповідно до наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01.12.2017 №316 «Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення та Порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення», ст.13,13-1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», керуючись пп.5 п.«а» ст.30, ст.59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», виконком міської ради

ВИРІШИВ:

1. Затвердити Правила приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення м. Бердичева в новій редакції (додаток).
2. Керівникам усіх підприємств, установ, організацій, що скидають свої стічні води до системи каналізації міста Бердичева, забезпечити додержання вимог цих Правил приймання стічних вод.
3. Підприємствам міста, які здійснюють виробничі процеси згідно з додатком 1:
  - 3.1. Протягом одного місяця після прийняття цього рішення заключити договір на централізоване водовідведення і очистку стічних вод.
  - 3.2. Протягом восьми місяців після прийняття цього рішення влаштувати власні локальні очисні споруди.
4. Визнати таким, що втратило чинність, рішення виконавчого комітету Бердичівської ради від 27.11.2014 №514 «Про затвердження Правил приймання та скиду (водовідведення) стічних вод до системи каналізації м. Бердичева».
5. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника міського голови С.П Онофрійчука.

Міський голова

В. К. Мазур

Додаток до
рішення виконавчого комітету
міської ради
від 25.06.2019 № 190

ПРАВИЛА
приймання стічних вод
до систем централізованого водовідведення
м. Бердичева в новій редакції

Зміст

№ п/п	Розділ/підрозділ/додаток	Сторінка
1.	Загальні положення	
2.	Засади безперебійного функціонування систем централізованого водовідведення під час приймання до них стічних вод споживачів	
3.	Загальні вимоги до складу та властивостей стічних вод, які скидаються до систем централізованого водовідведення	
4.	Визначення ДК забруднюючих речовин у стічних водах споживачів	
5.	Заходи впливу у разі порушення вимог щодо скиду стічних вод до систем централізованого водовідведення	
6.	Порядок контролю за скидом стічних вод до систем централізованого водовідведення	
7.	Порядок відбору проб	
8.	Визначення розміру плати за скид стічних вод до систем централізованого водовідведення при порушенні вимог щодо якості і режиму їх скидання	
9.	Правила і порядок приймання рідких відходів від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення м. Бердичева	

I. Загальні положення

1.1. Правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення м. Бердичева (далі - Правила) розроблено відповідно до вимог Водного кодексу України, Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.1999 № 465, Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Мінжитлокомунгоспу від 27.06.2008 №190, Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення та Порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення, що затверджені Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України № 316 від 01.12.2017 року та інших чинних нормативно-правових документів України, що регулюють правовідносини у сфері водовідведення.

1.2. Правила розроблено з метою

- захисту здоров'я персоналу систем збирання, відведення стічних вод та очисних споруд;
- запобігання псуванню обладнання систем водовідведення, очисних і суміжних з ними підприємств;
- гарантування безперебійної в межах регламентних норм роботи споруд очищення стічних вод та обробки осадів;
- гарантування, що скиди стічних вод з очисних споруд не спричинять згубного впливу на навколишнє середовище;
- гарантування, що осад може бути утилізований у безпечний і прийнятний для навколишнього середовища спосіб.

1.3. Ці Правила поширюються на суб'єктів господарювання, які надають послуги з централізованого водовідведення (відведення та/або очищення стічних вод) в тому числі - міське комунальне підприємство «Бердичівводоканал» (далі - МКП «Бердичівводоканал»), товариство з обмеженою відповідальністю «Комплекс екологічних споруд» (далі - ТОВ «КЕС») (далі - виробники), та на всіх юридичних осіб незалежно від форм власності та відомчої належності, фізичних осіб - підприємців, фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність і взяті на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з Податковим кодексом України, які скидають стічні води до систем централізованого водовідведення або безпосередньо у каналізаційні очисні споруди (далі - споживачі) та є обов'язковими для виробників та споживачів.

1.4. Терміни, використані у цих Правилах, вживаються в таких значеннях:

- *арбітражна проба* - частина контрольної проби, аналіз якої здійснюється за рахунок споживача за його незгоди з результатами аналізу контрольної проби, яку провів виробник;
- *виробник* - суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водовідведення (відведення та/або очищення стічних вод);
- *вимоги до скиду стічних вод* - вимоги щодо режиму, кількісного та якісного складу стічних вод, які споживач скидає до системи централізованого водовідведення м. Бердичева, склад і зміст, порядок надання яких визначено цими Правилами;
- *головний каналізаційний колектор* - трубопровід, до якого надходять стічні води від збірних колекторів і районних насосних станцій;
- *договір* - договір про надання послуг з питного водопостачання та/або водовідведення;
- *ДК* - допустима концентрація забруднюючої речовини, г/м³;
- *залповий скид до системи централізованого водовідведення* - скид стічних вод з концентраціями забруднюючих речовин, що перевищують більш як у 20 разів допустимі величини показників, визначені даними Правилами, та/або з перевищенням обсягів стічних вод, визначених для конкретного споживача;
- *зливальна станція (пункт)* - спеціальне обладнання (стаціонарне чи пересувне) для прийому стічних вод, що вивозяться асенізаційним транспортом, до системи централізованого водовідведення стічних вод;

- *збірний колектор* - трубопровід для приймання стічних вод з окремих каналізаційних випусків та транспортування їх у головний каналізаційний колектор;
- *каналізаційний випуск споживача* - трубопровід для відведення стічних вод від будинків, споруд, приміщень та з території споживача в каналізаційну мережу;
- *каналізаційний колектор* - трубопровід зовнішньої каналізаційної мережі для збирання й відведення стічних вод;
- *каналізаційна мережа* - система трубопроводів, каналів та/або лотків і споруд на них для збирання й відведення стічних вод;
- *каналізаційні очисні споруди (КОС)* - комплекс споруд для очищення стічних вод перед їх скиданням до водних об'єктів;
- *контрольний колодязь* - колодязь на каналізаційному випуску споживача безпосередньо перед приєднанням до каналізаційного колектора виробника або в іншому місці за погодженням із виробником з вільним доступом виробника до такого колодязя;
- *контрольна проба* - проба стічних вод споживача (субспоживача), відібрана виробником з контрольного колодязя з метою визначення складу стічних вод, що відводяться до системи централізованого водовідведення виробника;
- *локальна каналізаційна мережа* - система трубопроводів, каналів та/або лотків і споруд на них для збирання й відведення стічних вод з території споживача;
- *локальні очисні споруди* - споруди або пристрої для очищення стічних вод окремого споживача відповідно до вимог цих Правил;
- *об'єкт споживача* - окремо розташована територія споживача з відокремленими системами водопостачання і водовідведення;
- *субспоживач* - суб'єкт господарювання, що скидає стічні води до системи централізованого водовідведення через мережі споживача за погодженням зі споживачем і виробником на підставі договору зі споживачем та виробником;
- *стічна вода* - вода, що утворилася в процесі господарсько-побутової і виробничої діяльності (крім шахтної, кар'єрної і дренажної води), а також відведена із забудованої території, на якій вона утворилася внаслідок атмосферних опадів;
- *стічна вода технологічного походження* - стічна вода, що утворилася в процесі виготовлення продукції та/або надання послуг.

Інші терміни, що використовуються у цих Правилах, вживаються у значеннях, наведених у Водному кодексі України, Законі України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» та Правилах користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27 червня 2008 року № 190, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 07 жовтня 2008 року за № 936/15627 (далі - Правила користування).

1.5. Виробники встановлюють кожному конкретному споживачу вимоги до скиду стічних вод до системи централізованого водовідведення на підставі вимог цих Правил.

1.6. Виробники укладають із споживачем договір за умови, що каналізаційна мережа та КОС мають резерв пропускнуєї спроможності. Виробник приймає стічні води споживача до системи централізованого водовідведення за умови, що показники якості стічних вод споживача відповідають вимогам цих Правил та умовам укладеного з виробником договору.

1.7. Кожен споживач скидає стічні води до системи централізованого водовідведення через окремий випуск з обов'язковим облаштуванням контрольного колодязя, розташованого у місці, погодженому з виробниками.

Об'єднання випусків стічних вод від кількох споживачів може здійснюватися тільки після контрольного колодязя на каналізаційному випуску кожного споживача.

Скидання стічних вод субспоживачем із використанням каналізаційної мережі споживача не є об'єднанням випусків стічних вод кількох споживачів.

1.8. Приймання до системи централізованого водовідведення стічних вод, які вивозяться асенізаційним транспортом від споживачів, здійснюється тільки через зливальні станції (пункти) виробників. Умови приймання та сплати за очищення таких стічних вод та адреси зливальних станцій (пунктів) визначаються розділом VI цих Правил.

1.9. Приєднання споживачів до систем централізованого водовідведення

здійснюється згідно з вимогами пунктів 4.1-4.6 розділу IV Правил користування.

1.10. Приймання стічних вод споживачів до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на каналізаційні очисні споруди здійснюється виключно за договорами.

II. Засади безперервного функціонування систем централізованого водовідведення під час приймання до них стічних вод споживачів

2.1. Виробники повинні:

2.1.1. Забезпечувати приймання, відведення і очищення стічних вод у межах розрахункових проектних показників системи централізованого водовідведення та КОС із дотриманням вимог Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 року № 465;

2.1.2. Здійснювати обстеження локальних очисних споруд і каналізаційної мережі споживачів, вимагати від споживачів надання інформації та документів щодо зазначених мереж і споруд, які перебувають на балансі споживачів, їх технічного стану, в тому числі документів, що підтверджують проведення відновлення пропускної здатності трубопроводів та колекторів, хімічних реагентів, що використовуються споживачами та спричиняють забруднення у стічних водах (сертифікати, переліки, проекти), вивозу та утилізації осадів стічних вод, вжиття заходів з метою дотримання якості та режиму скидання стічних вод згідно з вимогами цих Правил;

Крім того виробники можуть вимагати надання інших відомостей та документації, яка не носить дозвільного характеру та стосується скидання стічних вод на об'єктах споживачів;

2.1.3. Контролювати якість, кількість і режим скидання стічних вод споживачами;

2.1.4. Вибірково контролювати ефективність роботи локальних очисних споруд та вимагати їх налагодження або реконструкції для дотримання вимог цих Правил;

2.1.5. Здійснювати раптовий (не погоджений зі споживачами заздалегідь) відбір контрольних проб.

2.1.6. Відключати споживачів від системи водовідведення негайно після усного попередження у разі загрози виходу з ладу систем централізованого водовідведення, порушення технологічного режиму роботи КОС та у разі самовільного приєднання споживачем до систем централізованого водовідведення та/або самовільного скидання стічних вод до систем централізованого водовідведення виробника. При цьому за збитки таких споживачів виробник відповідальності не несе. Підключення до систем водовідведення здійснюється після усунення обставин, що спричинили відключення;

2.1.7. У разі виявлення порушень споживачами умов скидання стічних вод, вимог цих Правил та умов укладеного з виробником договору, вимагати їх усунення в установлені виробником строки та вживати заходів впливу, передбачених договором та цими Правилами;

2.1.8. Вимагати від споживачів, об'єкти яких розташовані в житлових будинках та мають стічні води технологічного або непобутового походження, забезпечення водовідведення стічних вод об'єкта окремо облаштованим каналізаційним випуском з облаштуванням контрольного колодязя.

2.2. Споживачі повинні:

2.2.1. Дотримуватися вимог до скиду стічних вод та установлених кількісних та якісних показників стічних вод на каналізаційних випусках споживачів, вимагати від субспоживачів виконання положень цих Правил;

2.2.2. Здійснювати систематичний контроль за кількістю та якістю стічних вод, які скидаються ними до систем централізованого водовідведення згідно з додатком 8 цих Правил, згідно з графіком відбору проб, погодженим із виробником, надавати виробнику інформацію про обсяги та якісний склад стічних вод, які скидають до систем централізованого водовідведення;

2.2.3. Виконувати на вимогу виробника до визначеного ним строку попереднє очищення забруднених стічних вод на локальних очисних спорудах з обов'язковою утилізацією або вивезенням утворених при цьому осадів, якщо стічні води споживачів не відповідають вимогам цих Правил та умовам укладеного з виробником договору;

2.2.4. У разі зміни у своєму водовідведенні (передача будівель та каналізаційних

2.2.5. мереж іншим власникам/користувачам, зміна технологічних процесів або зміна на 30% і більше попередніх обсягів водовідведення, виконання будівельних робіт на території об'єкта (у разі якщо воно впливає чи може вплинути на виконання споживачем вимог до скиду, виданих виробником), приєднання субспоживача тощо) повідомляти виробника у семиденний строк про виникнення таких змін, в установленому порядку отримувати у виробника технічні умови на водопостачання і водовідведення об'єкта та вносити відповідні зміни до договору;

2.2.6. Укладати новий договір з виробниками у разі зміни власника об'єкта;

2.2.7. Надавати працівникам виробників необхідну інформацію щодо своєї системи водовідведення та вільний доступ до неї, а також допомогу під час відбору проб стічних вод споживачів, вивчення режиму їх скиду, обстеження системи водовідведення та локальних очисних споруд;

2.2.8. Визначати не менше двох представників, уповноважених представляти споживача під час відбору проб стічних вод, про що у триденний строк повідомляють виробників у письмовій формі та забезпечують присутність уповноваженого представника безпосередньо під час відбору проб стічних вод виробником;

2.2.9. Брати участь у ліквідації аварій і заміні аварійних каналізаційних мереж власними силами та засобами, а також у відшкодуванні капітальних витрат на відновлення системи централізованого водовідведення виробника у разі погіршення її технічного стану та аварійних руйнувань з вини споживача;

2.2.10. Перевіряти розрахунки ДК забруднюючих речовин стічних вод, які скидаються ними до систем централізованого водовідведення, виконані виробником, у разі незгоди звертатися щодо їх перегляду.

III. Загальні вимоги до складу та властивостей стічних вод, які скидаються до систем централізованого водовідведення

3.1. До систем централізованого водовідведення приймаються стічні води споживачів, які не призводять до порушення роботи каналізаційних мереж та очисних споруд, безпеки їх експлуатації та можуть бути очищені на КОС виробників відповідно до вимог Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 року № 465.

3.2. Стічні води, що приймають до систем централізованого водовідведення, не повинні:

3.2.1. Містити горючих домішок і розчинених газоподібних речовин, здатних утворювати вибухонебезпечні суміші;

3.2.2. Містити речовин, які здатні захаращувати труби, колодязі, решітки або відкладатися на їх поверхнях (сміття, ґрунт, абразивні порошки та інші грубодисперсні зависі, гіпс, вапно, пісок, металева та пластмасова стружка, жири, смоли, мазут, пивна дробина, хлібні дріжджі тощо);

3.2.3. Містити тільки неорганічних речовин або речовин, які не піддаються біологічній деструкції;

3.2.4. Містити речовин, для яких не встановлено гранично допустимих концентрацій (далі - ГДК) для води водойм або токсичних речовин, що перешкоджають біологічному очищенню стічних вод, а також речовин, для визначення яких не розроблено методів аналітичного контролю;

3.2.5. Містити небезпечних бактеріальних, вірусних, токсичних та радіоактивних забруднень;

3.2.6. Містити біологічно жорстких синтетичних поверхнево-активних речовин (далі - СПАР), рівень первинного біологічного розкладу яких становить менше 80%;

3.2.7. Мати температуру вище 40⁰ С ;

3.2.8. Мати рН нижче 6,5 або вище 9,0;

3.2.9. Мати хімічне споживання кисню (далі - ХСК) вище біохімічного споживання кисню за 5 діб (далі - БСК₅) більше ніж у 2,5 раза;

3.2.10. Мати БСК, яке перевищує вказане в проекті КОС відповідного населеного пункту;

3.2.11. Створювати умови для заподіяння шкоди здоров'ю персоналу, що обслуговує

системи централізованого водовідведення;

3.2.12. Унеможливити утилізацію осадів стічних вод із застосуванням методів, безпечних для навколишнього природного середовища;

3.2.13. Містити забруднюючих речовин з перевищенням допустимих концентрацій, установлених цими Правилами.

3.3. У разі якщо на об'єктах споживачів здійснюються виробничі процеси, передбачені переліком виробничих процесів, при здійсненні яких споживач повинен мати локальні очисні споруди для попереднього очищення стічних вод перед їх скиданням до системи централізованого водовідведення та очищення стічних вод (додаток 1), а також при систематичному скиді понаднормативних забруднень, скидання стічних вод до систем централізованого водовідведення без попереднього їх очищення на локальних очисних спорудах не допускається, крім випадку, визначеному у пункті 3.6. цього розділу.

Локальні очисні споруди споживача мають відповідати вимогам технічних умов, виданих виробником відповідно до цих Правил.

3.4. Забороняється скидати до системи централізованого водовідведення без попереднього знешкодження та знезараження на локальних очисних спорудах з обов'язковою утилізацією або захороненням утворених осадів стічної води, що містять забруднюючі речовини, визначені у переліку забруднюючих речовин (додаток 2), що заборонені до скидання до системи централізованого водовідведення згідно цих Правил.

3.5. Якщо кількісні та якісні показники стічних вод споживача значно змінюються протягом доби, а показники концентрації забруднюючих речовин перевищують ДК, споживач повинен встановлювати спеціальні ємності-усереднювачі та пристрої, які забезпечують рівномірний протягом доби скид стічних вод.

3.6. Коли споживач не може забезпечити виконання вимог цих Правил, у тому числі пункту 3.3 цього розділу, за деякими показниками, він звертається до виробників із заявою та обґрунтуванням приймання понаднормативно забруднених стічних вод із зазначенням їх концентрації та зобов'язується вжити заходів для доведення якості та режиму їх скиду до вимог цих Правил у строк, зазначений у договорі.

Виробники розглядають подану заяву у п'ятнадцятиденний строк і укладають із споживачем окремий договір про приймання понаднормативно забруднених стічних вод у разі здатності існуючої на КОС виробника технології очищення стічних вод видалити означені забруднення відповідно до вимог ГДС, встановлених для виробника.

У договорі про приймання понаднормативно забруднених стічних вод визначають тимчасово погоджені концентрації забруднюючих речовин, розмір додаткової оплати за приймання понаднормативно забруднених стоків, який повинен бути в межах 60-80% від оплати, що встановлюється відповідно до Порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01 грудня 2017 року № 316 (далі - Порядок), та строк виконання заходів для доведення якості та режиму їх скиду згідно з вимогами цих Правил, який має бути обґрунтованим та не може перевищувати трьох років.

У разі виявлення перевищення фактичної концентрації будь-якого показника над зазначеною в договорі про приймання понаднормативно забруднених стічних вод додаткова оплата послуг водовідведення здійснюється споживачем з коефіцієнтом кратності, який визначається відповідно до Порядку, але замість встановлених ДК для розрахунку застосовуються тимчасово погоджені концентрації, зазначені в договорі про приймання понаднормативно забруднених стічних вод.

3.7. Стічні води субспоживача є складовою стічних вод споживача.

IV. Визначення ДК забруднюючих речовин у стічних водах споживачів

4.1. Виробник визначає ДК забруднюючих речовин у стічних водах споживачів як найменшу з чотирьох величин:

4.1.1. ДК забруднюючої речовини в каналізаційній мережі (на каналізаційному випуску споживача);

4.1.2. ДК забруднюючої речовини в спорудах біологічного очищення (на вході в ці споруди);

4.1.3. Величини лімітів на скидання забруднюючих речовин, які визначені у дозволі

на спеціальне водокористування, виданому виробнику відповідно до статті 49 Водного кодексу України;

4.1.4. Допустимого вмісту важких металів в осадах стічних вод, що можуть використовуватися як органічні добрива згідно з додатком 3 до цих Правил.

Розрахунок ДК забруднюючих речовин у стічних водах споживачів проводять для кожних КОС виробника або для кожного з каналізаційних колекторів, які відводять стічні води до цих очисних споруд.

4.2. У разі визначення ДК забруднюючої речовини в стічних водах за ДК у каналізаційній мережі приймають ДК, визначені Правилами приймання, а за їх відсутності - відповідно до вимог до складу та властивостей стічних вод, що скидаються до системи централізованого водовідведення, для безпечного їх відведення та очищення на КОС згідно з додатком 4 до цих Правил.

4.3. У разі визначення ДК j-ої забруднюючої речовини в стічних водах за ДК у спорудах біологічного очищення розрахунок виконується за формулою

$$DK_j^{bo} = \frac{(C_j - C_j^{gp}) \times Q}{\sum_{i=1}^n Q_i} + C_j^{gp} \text{ (г/м}^3\text{)},$$

де DK_j^{bo} - ДК j-ої забруднюючої речовини в стічних водах перед спорудами біологічного очищення;

C_j - ДК j-ої забруднюючої речовини в спорудах біологічного очищення, (г/м-3) (приймається за регламентом роботи КОС виробника або з урахуванням допустимих величин показників якості стічних вод та ефективності видалення забруднень на спорудах біологічного очищення згідно із додатком 5 до цих Правил);

Q - середньодобова витрата стічних вод на вході на КОС (м-³/добу);

$\sum_{i=1}^n Q_i$ - середньодобова витрата стічних вод споживачів, які можуть містити це забруднення (м-³/добу);

C_j^{gp} - концентрація j-ої забруднюючої речовини в господарсько-побутових стічних водах (г/м-³) (приймається за фактичними середніми даними експлуатаційних служб виробника. За відсутності таких даних приймається: для азоту амонійного - 20 (г/м-³); заліза загального - 2 (г/м-³); жирів - 30 (г/м-³); СПАР - 5 (г/м-³); хлоридів - додатково 50 (г/м-³) до вмісту в джерелі водопостачання; фосфатів - 10 (г/м-³); для інших речовин, регламентованих Державними санітарними нормами та Правилами «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (ДСанПіН 2.2.4-171-10), затвердженими наказом Міністерства охорони здоров'я України від 12 травня 2010 року № 400, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 01 липня 2010 року за № 452/17747, - за середньорічним вмістом у водопровідній воді).

4.4. У разі наявності в стічних водах, які надходять на КОС населеного пункту, кількох забруднюючих речовин першого і другого класів небезпеки, визначених у додатку 5 до цих Правил, що нормуються за санітарно-токсикологічною ознакою, необхідно зменшити ДК кожної з цих речовин у стільки разів, скільки таких речовин надходить зі стічними водами.

4.5. ДК j-ої забруднюючої речовини за величиною загального ліміту на його скид у водойму (L_{zag} , т/рік) розраховують за формулою

$$DK_j^{zl} = \frac{(L_{zag} - L_{gp}) \times 10^6}{365 \times (1 - K_j) \sum_{i=1}^n Q_i} \text{ (г/м}^3\text{)},$$

де DK_j^{zl} - ДК j-ої забруднюючої речовини в стічних водах за величиною загального ліміту на його скид:

$$L_{gp} = \frac{365 \times C_j^{gp} \times Q_{gp} \times (1 - K_j)}{10^6} \text{ (т/рік)} \text{ - частка ліміту, яка припадає}$$

на господарсько-побутовий стік населеного пункту;

365 - кількість днів у році;

Q_{gp} - середньодобова витрата господарсько-побутових стічних вод на вході на КОС (м-³/добу);

$\sum_{i=1}^n Q_i$ - середньодобова витрата стічних вод споживачів, які можуть містити це забруднення м-³/добу;

- C_j^{gp} - концентрація j-ої забруднюючої речовини в господарсько-побутових стічних водах (г/м³);
- K_j - коефіцієнт ефективності видалення j-ої забруднюючої речовини на КОС виробника. Значення коефіцієнта K_j приймають згідно з фактичними даними для конкретних очисних споруд, а за їх відсутності - за додатком 5 до цих Правил.

4.6. ДК j-ої забруднюючої речовини за допустимим вмістом важких металів в осадах стічних вод на рівні дозволеного для осадів, що можуть використовуватися як органічні добрива, розраховують за формулою

$$ДК_{jvm} = \frac{(C_{jvm} - C_{jvm}^{gp}) \times Q}{\sum_{i=1}^n Q_i} + C_{jvm}^{gp} \text{ (г/м}^3\text{)},$$

де $ДК_{jvm}$ - ДК j-ої забруднюючої речовини в стічних водах за допустимим вмістом важких металів в осадах стічних вод;

C_{jvm} - допустима концентрація j-ого важкого металу на вході КОС - розраховується за формулою

$$C_{jvm} = \frac{(q_1 \times K_1 + q_2 \times K_2) \times C_{jvm}^{oc}}{K_j \times Q} \text{ (г/м}^3\text{)},$$

- q_1 - кількість сирого осаду, що затримується у первинних відстійниках, т/добу;
- q_2 - кількість активного мулу, що затримується у вторинних відстійниках, т/добу;
- K_1 - коефіцієнт перерахунку сирого осаду первинних відстійників на суху речовину,

$$K_1 = \frac{100 - W_1}{100},$$

де W_1 - вологість сирого осаду, %;

K_2 - коефіцієнт перерахунку надлишкового активного мулу вторинних відстійників на суху речовину,

$$K_2 = \frac{100 - W_2}{100},$$

де W_2 - вологість надлишкового активного мулу, %;

C_{jvm}^{oc} - допустимий вміст j-ого важкого металу в осадах, г/т сухої речовини. Приймається за даними додатка 3 до цих Правил;

K_j - коефіцієнт ефективності видалення j-ого важкого металу на КОС. Приймається за середніми фактичними даними експлуатації КОС, а за їх відсутності - за даними, вказаними у додатку 3 до цих Правил;

Q - середньодобова витрата стічних вод на вході на КОС (м³/добу);

$\sum_{i=1}^n Q_i$ - середньодобова витрата стічних вод споживачів, які можуть містити це забруднення (м³/добу);

C_j^{gp} - концентрація j-ого важкого металу в господарсько-побутових стічних водах, г/м³. Приймається за середньорічним вмістом у водопровідній воді цього населеного пункту.

V. Заходи впливу у разі порушення вимог щодо скиду стічних вод до систем централізованого водовідведення

5.1. Виробники та споживачі є відповідальними за дотримання вимог приймання та скиду стічних вод до систем централізованого водовідведення відповідно до чинного законодавства України.

5.2. У разі невиконання споживачами цих Правил щодо дотримання якості та режиму скиду стічних вод об'єкт споживача може бути відключений від системи централізованого водовідведення після письмового попередження виробником не менше ніж за п'ять діб.

Споживачі, які здійснюють виробничі процеси, визначені у додатку 1 до цих Правил, та уклали з виробником договір про приймання понаднормативно забруднених стічних вод, що передбачає будівництво локальних очисних споруд, не можуть бути відключені від системи централізованого водовідведення з підстав відсутності у них очисних споруд

протягом дії договору за умови, що ці споживачі добросовісно та своєчасно виконують умови такого договору.

5.3. У разі стягнення з виробника грошових сум за понадлімітні обсяги скидів у водні об'єкти або інші порушення природоохоронного законодавства він може вимагати від споживачів, з вини яких це сталося, відшкодування цих сум у регресному порядку.

5.4. У разі необхідності перекладання аварійних або заміни зруйнованих мереж і споруд системи централізованого водовідведення внаслідок агресивного впливу стічних вод споживача кошторисну вартість цих робіт (загальні капітальні вкладення) K_{zag} (тис. грн) розподіляють між споживачами, які скидали стічні води з порушенням цих Правил і з вини яких сталося відповідне руйнування, згідно з формулою

$$K_i = \frac{Q_i \times Z_i}{\sum_{i=1}^n Q_i \times Z_i} \times K_{zag} ,$$

де K_i - відшкодування заподіяних збитків і-м споживачем на відновлення зруйнованих мереж і споруд (тис. грн);

Q_i - середньодобова витрата стічних вод, які скидає і-тий споживач (m^3 /добу);

Z_i - сума платежів за скид понаднормативних забруднень з агресивними властивостями, стягнута виробником за останні три роки з і-го споживача (тис. грн).

5.5. У разі засмічення каналізаційних мереж забрудненнями стічних вод споживачів (жирами, осадами, грубодисперсними зависями), які призводять до обмеження пропускної спроможності каналізаційної мережі виробника, споживачі відшкодовують витрати, які повинні бути документально підтверджені виробником, на проведення робіт з відновлення пропускної спроможності трубопроводів та колекторів.

5.6. За неможливості утилізації осадів та мулів через підвищений вміст важких металів, токсичних речовин тощо та необхідності розміщення осадів і мулів на спеціальних полігонах захоронення кошторисна вартість цих робіт (разом з екологічним податком) розподіляється між споживачами, які винні у забрудненні токсичними речовинами осадів та мулів. Розрахунок кошторисної вартості цих робіт для конкретного споживача виконується за формулою

$$B_i = \frac{M_i}{\sum_{i=1}^n M_i} \times B_{zag} ,$$

де B_i - частка вартості робіт з розміщення осадів і мулів, яка має бути відшкодована і-м споживачем;

B_{zag} - загальна кошторисна вартість робіт з розміщення осадів і мулів (тис. грн);

M_i - скиди забруднюючих речовин і-м споживачем, що вимагають утилізації осадів тільки шляхом захоронення на спеціальних полігонах (т);

$\sum_{i=1}^n M_i$ - сумарні скиди забруднюючих речовин, що вимагають утилізації осадів тільки шляхом захоронення на спеціальних полігонах (т).

VI. Порядок контролю за скидом стічних вод до систем централізованого водовідведення

6.1. Споживачі здійснюють контроль за кількістю та якістю стічних вод, які вони скидають до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на каналізаційні очисні споруди виробників. Перелік забруднень, на наявність яких проводиться аналіз, та періодичність контролю встановлюються цими Правилами. Періодичність контролю визначається не менше одного разу на три місяці. Перелік споживачів, що мають здійснювати контроль за якістю стічних вод, встановлюється Виробником.

За наявності локальних очисних споруд споживачі здійснюють кількісний та якісний контроль стічних вод, що надходять на них, очищених стічних вод та враховують об'єми видалених із стічних вод осадів. На вивіз та утилізацію осадів повинні бути оформлені відповідні документи (акти, накладні, рахунки), які зберігаються у споживачів не менше трьох років .

Місяця та періодичність відбору проб споживачами мають бути погоджені з

Виробником.

Результати аналізів стічних вод і замірів їх витрат фіксуються у робочих журналах, які зберігаються у споживачів не менше трьох років.

Споживачі систематично, у терміни, визначені цими Правилами приймання, надають виробнику інформацію про об'єми та якісний склад стічних вод, які вони скидають до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на каналізаційні очисні споруди виробників.

Споживачі зобов'язані мати та надавати Виробнику інформацію згідно з додатком 6 цих Правил та своєчасно оновлювати технічну документацію, яка характеризує стан систем водопостачання та водовідведення споживача, а саме: відомості про системи водопостачання та водовідведення споживача, характеристику їх технічних параметрів і фактичного стану, графічний матеріал (генеральний план (топографічний план) з нанесеними мережами водопостачання і водовідведення та місцем розташування контрольного колодязя, нормативний розрахунок водоспоживання та водовідведення споживача, технологічні креслення насосних станцій, план та схему локальних очисних споруд та наявність приладів обліку, відомості про категорії стічних вод споживача (промислові, господарсько-побутові, поверхневі тощо), характеристику якості стічних вод, що скидаються у систему централізованого водовідведення, інші документи, визначені цими Правилами, крім тих що мають дозвільний характер.

6.2. Про всі випадки погіршення якості стічних вод, аварійних та залпових скидів шкідливих речовин, проведення аварійно-відновлювальних робіт споживачі повинні негайно інформувати виробника.

6.3. Споживачі, які скидають стічні води до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на каналізаційні очисні споруди виробника, повинні забезпечити можливість проведення виробником у будь-який час доби контролю за скидом стічних вод.

6.4. Для визначення вмісту забруднень у стічних водах споживачів використовуються дані лабораторії виробника, а в разі її відсутності – інших уповноважених лабораторій згідно із законодавством.

6.5. При проведенні аналізу проб стічних вод, відібраних у споживачів, використовуються засоби вимірювань, повірені уповноваженими органами у сфері стандартизації, метрології та сертифікації України.

6.6. З метою контролю якості стічних вод споживачів виробник здійснює відбір контрольних проб. Виявлені в цих пробах перевищення ДК забруднюючих речовин у стічних водах є достатньою підставою для нарахування плати за скид понаднормативних забруднень.

6.7. Відбір контрольних проб стічних вод споживачів виконується уповноваженим представником виробника, що фіксується у спеціальному журналі або в акті обстеження (додаток 7) та в акті відбору проб (додаток 8), який підписують як представники виробника, так і представники споживача.

Порядок відбору проб визначений в Інструкції про порядок відбору проб для контролю якості стічних вод споживачів (додаток 9).

В акт відбору проб (додаток 8) обов'язково заносяться дані про попередню обробку проби (консервування).

Акти складаються у двох примірниках – для виробника та споживача. Обов'язково робиться примітка про отримання споживачем свого екземпляру акту. У разі відмови представника споживача поставити свій підпис у журналі або акті представник виробника зазначає про це в журналі або акті.

Такий акт має юридичну силу і є підставою для нарахування плати за скид понаднормативних забруднень (у разі виявлення перевищення ДК).

6.8. У разі відмови представника споживача поставити свій підпис у журналі – акті або/чи акті відбору проб, представник виробника зазначає про таку відмову від підпису в журналі – акті, або/чи акті відбору проб згідно з додатком 8 цих Правил.

6.9. При відмові споживача виділити уповноваженого представника для відбору проб, що фіксується в акті за підписом представника виробника, виробник виставляє споживачу рахунок за понаднормативний скид забруднень з коефіцієнтом кратності $K_k = 2$ за розрахунковий місяць, у якому було вчинене дане порушення.

При зволіканні з допуском уповноваженого представника виробника на територію споживача (більш ніж 30 хвилин після його прибуття) або створенні перешкод у відборі проб з боку представників споживача, що фіксується в акті за підписом представника виробника, виробник виставляє споживачу рахунок за понаднормативний скид забруднень з коефіцієнтом кратності $K_k = 5$ за розрахунковий місяць, у якому було вчинене дане порушення.

6.10. У разі виявлення перевищення ДК забруднюючих речовин, встановлених цими Правилами приймання, виробник у строк не більше п'яти робочих днів з моменту відбору контрольної проби направляє споживачу лист-повідомлення про виявлене перевищення ДК забруднюючих речовин у стічних водах споживача та результати хімічного аналізу.

У строк, що не перевищує шести місяців після визначення перевищення допустимих концентрацій, виробник направляє споживачу рахунок за скид стічних вод з перевищенням ДК забруднюючих речовин та копії підтвердних документів.

6.11. У разі незгоди споживача з результатами даних лабораторії виробника щодо якості стічних вод згідно з аналізом контрольної проби, за результатами якого зроблено висновок щодо наявності у стічних водах споживача перевищень ДК забруднюючих речовин, споживач має право звернутися до незалежної лабораторії, що здійснює свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», для проведення аналізу арбітражних проб, які відбираються одночасно з контрольною пробою і зберігаються належним чином виробником.

VII. Порядок відбору проб

7.1. З метою контролю якості стічних вод споживачів ТОВ «КЕС» здійснює відбір разових проб. Разові проби характеризують хімічний склад стічних вод. Виявлені таким чином перевищення ДК забруднюючих речовин є підставою для нарахування додаткової плати згідно з цими Правилами.

7.2. За призначенням проби поділяються на контрольну, арбітражну та проби для споживача, що відбираються одночасно.

7.3. Аналіз контрольної проби виконує лабораторія, що здійснює свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», згідно з пунктом 4 розділу VI Правил приймання. За результатами аналізу контрольної проби визначаються концентрації забруднюючих речовин (C_{ϕ}) та робиться висновок щодо відсутності чи наявності у стічних водах, що скидаються до міської каналізації, перевищень ДК забруднюючих речовин.

7.4. Проба для споживача відбирається за його бажанням. Аналіз цієї проби проводиться споживачем. Споживач може не проводити аналіз проби, погоджуючись з результатами аналізу контрольної проби.

7.5. Арбітражна проба маркується та склеюється (склеювання проводиться паперовою стрічкою із застосуванням клею ПВА) представником виробника і зберігається в холодильній шафі виробника три доби з моменту відбору проби.

Маркувальна паперова стрічка повинна містити наступну інформацію: дата відбору, назва та код підприємства, номер контрольної колоды, посада, прізвище, ім'я, по батькові та підпис представника споживача.

7.6. Аналіз арбітражної проби проводиться лише стосовно інгредієнтів, за якими були виявлені перевищення ДК забруднюючих речовин в контрольній пробі.

7.7. Результати аналізів контрольних та арбітражних проб зберігаються у виробника протягом трьох років.

7.8. Найменший загальний об'єм разової проби становить 3,0 л (в посуд для контрольної проби – 1,0 л, в посуд для проби для споживача – 1,0 л і в посуд для арбітражної проби – 1,0 л).

7.9. Відбір проб реєструється виробником у журналі-акті, або/чи акті відбору проб стічних вод споживачів за формою, наведеною у додатку 8 до цих Правил.

7.10. Відбір проб стічних вод на аналіз проводиться відповідно КНД 211.1.0.009-94 «Гідросфера. Відбір проб для визначення складу та властивостей стічних і технологічних вод».

Виробник може розробити інструкції щодо конкретизації відбору проб стічних вод на аналіз, оформлення процедури відбору проб, у тому числі форми супровідного документа, що складатиметься за результатом відбору проб, з фіксуванням інформації щодо відібраної проби (дата, час, місце відбору; вид, об'єм проби; тип матеріалу тари, його об'єм; процедура попередньої обробки проби; відомості про особу, яка відбирала пробу тощо) з урахуванням вимог та положень ДСТУ ISO 5667-2-2003 «Якість води. Відбір проб. Частина 2. Настанови щодо методів відбирання проб», ДСТУ ISO 5667-3-2001 «Якість води. Відбір проб. Частина 3. Настанови щодо зберігання та поводження з пробами», ДСТУ ISO 5667-10-2005 «Якість води. Відбирання проб. Частина 10. Настанови щодо відбирання проб стічних вод», КНД 211.1.0.009-94 «Гідросфера. Відбір проб для визначення складу та властивостей стічних і технологічних вод», Правил користування, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27 червня 2008 року № 190, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 07 жовтня 2008 року за № 936/15627.

VIII. Визначення розміру плати за скид стічних вод до систем централізованого водовідведення при порушенні вимог щодо якості і режиму їх скидання

8.1. У разі повної відповідності якості та режиму скиду стічних вод Правилам приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення, затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01 грудня 2017 року № 316, місцевим правилам приймання та умовам укладеного договору споживачі сплачують за послуги водовідведення за тарифом, установленим згідно з чинним законодавством для відповідної категорії споживачів.

Кількість стічних вод споживачів, які підлягають оплаті, визначають за фактичними обсягами відповідно до пунктів 2, 12 цього розділу.

Додаткові обсяги стічних вод споживачів (не враховані договором), що надходять до систем централізованого водовідведення або безпосередньо на каналізаційні очисні споруди виробників, оплачуються споживачами у п'ятикратному розмірі встановленого тарифу на послугу водовідведення.

8.2. Споживачі, які здійснюють скид стічних вод за відсутності чинного договору на централізоване водовідведення, сплачують виробнику за весь об'єм стічних вод, скинутих за час відсутності такого договору, в п'ятикратному розмірі встановленого тарифу на послугу централізованого водовідведення.

8.3. Величину плати за скид стічних вод у систему централізованого водовідведення виробника (P_c) розраховує виробник за формулою

$$P_c = T \times Q_d + 5T \times Q_{pd} + K_k \times T \times Q_{pz},$$

- де T – тариф, встановлений за надання послуг централізованого водовідведення споживачам, віднесеним до відповідної категорії, грн/м³;
- Q_d – об'єм скинутих споживачем стічних вод у межах, обумовлених договором, м³;
- Q_{pd} – об'єм скинутих споживачем стічних вод понад обсяги, обумовлені договором, м³;
- Q_{pz} – об'єм скинутих споживачем стічних вод з понаднормативними забрудненнями, м³;
- K_k – коефіцієнт кратності, який враховує рівень небезпеки скинутих забруднень для технологічних процесів очищення стічних вод та екологічного стану водойми.

8.4. У разі виявлення залпового скиду забруднюючої речовини застосовується коефіцієнт кратності $K_k = 20$.

8.5. У разі відхилення показника рН від установлених меж від 0,5 до 1,5 одиниць включно застосовується $K_k = 2$; від 1,5 до 2 одиниць - $K_k = 5$; від 2 та більше одиниць - $K_k = 10$.

8.6. У разі перевищення відношення ХСК/БСК, $\leq 2,5$ коефіцієнт кратності визначають за формулою

$$K_k = \frac{XCK}{2,5 \times BCK_5} - 1 ,$$

де XCK - хімічне споживання кисню;

BCK₅ - біохімічне споживання кисню протягом п'яти діб.

8.7. У разі скиду стічних вод з температурою вище ніж 40°C або скиду тільки мінеральних солей застосовується $K_k = 2$.

8.8. У разі виявлення факту порушення інших загальних вимог (скид конденсату, дощового та дренажного стоку при роздільній системі каналізації, скид речовин, заборонених до скидання до системи централізованого водовідведення, тощо) застосовується $K_k = 5$.

8.9. У разі виявлення виробником під час контролю якості стічних вод, що скидають споживачі, перевищення фактичної концентрації одного виду забруднення (C_f) понад установлену цими Правилами приймання допустимою концентрацією (ДК), коефіцієнт кратності (K_k) для розрахунку плати за скид понаднормативних забруднень визначають за формулою

$$K_k = \frac{C_f}{ДК} - 1 .$$

Коефіцієнт кратності при перевищенні ДК однієї речовини не може перевищувати 5, крім випадків, передбачених пунктами 4, 5 цього розділу.

8.10. Якщо виробником встановлено факт скиду споживачем токсичних або радіоактивних забруднень, приймання яких до системи централізованого водовідведення виробника не було обумовлено договором, коефіцієнт кратності $K_k = 5$.

8.11. Якщо виробником встановлено факт одночасного скиду до системи централізованого водовідведення кількох забруднень у концентраціях, що перевищують ДК, коефіцієнт кратності K_k визначають за формулою

$$K_k = \sum_{i=1}^n \frac{C_{fi} - ДК_i}{ДК_i} ,$$

де C_{fi} - фактична концентрація в стічних водах споживача i -ої речовини;

ДК _{i} - допустима концентрація i -ої речовини.

Загальний коефіцієнт кратності з урахуванням перевищення допустимої концентрації кількох речовин та інших порушень не може бути більше ніж 10. Якщо за розрахунком K_k більше ніж 10, приймають $K_k = 10$, крім випадків, передбачених пунктом 4 цього розділу.

8.12. Плата за скид споживачем стічних вод із перевищенням ДК забруднюючих речовин, що встановлено аналізом контрольної проби та підтверджено актом, стягується за період від попереднього відбору контрольної проби, проведеного виробником, до дати зафіксованого порушення, але не більше дев'яноста днів. Підвищена плата стягується за весь обсяг стічних вод, скинутих споживачем за цей період з певного об'єкта.

8.13. Плата за скид стічних вод до систем централізованого водовідведення у разі порушення вимог щодо якості і режиму їх скидання вноситься споживачем на рахунок виробника у порядку та в строки, що передбачені місцевими Правилами приймання та/або договором.

8.14. За додаткову кількість стічних вод, що надходить до систем централізованого водовідведення виробника у період дощів та сніготанення через люки каналізаційних колодязів та приймачі дощової каналізації на території споживача або на загальноміській території, поливально-мийних вод, останній сплачує згідно з вимогами Правил користування, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27 червня 2008 року № 190, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 07 жовтня 2008 року за № 936/15627 та цих Правил.

ІХ. Правила і порядок приймання рідких відходів від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення м. Бердичева

1. До рідких відходів відносяться: фекалії, сеча, помий.

2. Скидання рідких відходів здійснюється тільки на зливні станції.

3. Ці Правила поширюються на всі види рідких відходів, що надходять до системи централізованого водовідведення м. Бердичева від неканалізованих приватних домоволодінь, підприємств, організацій та установ усіх форм власності.

4. Відповідно до вимог Державних санітарних норм та правил «Утримання територій населених місць», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011р. №145, рідкі відходи, що утворюються у житлових та громадських будівлях і спорудах за відсутності централізованого водопостачання та водовідведення, допускається зберігати у вигрібних ямах (вигребах). У разі наявності дворових вбиралень вигрібна яма може бути спільною.

Вигріб повинен бути водонепроникним та мати щільно прилягаючу кришку. Об'єм вигребу розраховується, виходячи з чисельності населення, що ним користується.

Вигреби необхідно очищати у міру їх заповнення. Перевезення рідких відходів з вигребів та розміщення їх на території приватних володінь, а також використання їх як добрива в сільському господарстві забороняється.

5. Стоки вигрібних ям не повинні містити значні механічні домішки і пісок.

6. В умовах нецентралізованого водопостачання вигреби на території присадибної ділянки повинні бути віддалені від індивідуальних колодязів і каптажів джерел на відстань не менше 20 метрів, при цьому відстань від вигребів до громадських колодязів і каптажів джерел повинна бути не менше 50 м. При цьому необхідно враховувати напрямок схилу ділянки.

7. Відповідно до вимог Державних санітарних норм та правил «Утримання територій населених місць» вигреби повинні бути віддалені від меж земельних ділянок навчальних та лікувально-профілактичних закладів, стін житлових та громадських будівель і споруд, майданчиків для ігор дітей та відпочинку населення на відстань не менше 20 м.

8. Відповідно до вимог Державних санітарних норм та правил «Утримання територій населених місць», місце розміщення вигребу на присадибній ділянці та відстань від нього до власного житлового будинку, визначає власник цього будинку, з додержанням правил добросусідства.

Спірні питання щодо місць розміщення вигребів на території присадибної ділянки розглядаються у порядку вирішення земельних спорів згідно із законодавством.

9. Скидати стічні води від вигрібних ям, використовуючи рельєф місцевості, забороняється.

10. Забороняється скидати у вигрібні ями і на зливні станції дощові і талі води, осадки із шламонакопичувачів, жируоловлювачів та нафтоуловлювачів.

11. Відведення стічних вод, що утворилися в процесі господарсько-побутової і виробничої діяльності (крім шахтної, кар'єрної і дренажної води), повинно здійснюватись централізованою системою водовідведення.

У разі відсутності інженерних мереж міського (селищного, сільського) централізованого водовідведення або розташування об'єктів на відстані не менше ніж 500 м від найближчого колектора стічних вод необхідно передбачати каналізування об'єктів на локальні очисні споруди, при цьому перевагу необхідно віддавати ґрунтовим методам біологічного очищення стічних вод.

Обладнання внутрішньобудинкової каналізації та каналізування об'єктів з відведенням стічних вод у вигрібні ями забороняється.

12. Перевезення рідких відходів до місця їхнього скидання (зливної станції) здійснюється Перевізниками спеціально обладнаними для цього транспортними засобами (асенізаційними машинами).

13. Приймання до системи централізованого водовідведення стічних вод, які вивозяться асенізаційним транспортом Перевізника від підприємств і приватного сектора, здійснюється тільки через зливну станцію Виробника. Перевізник сплачує Виробнику за злив рідких нечистот згідно з укладеним договором.

14. Для вивезення рідких відходів між Перевізником і споживачем укладається «Договір на вивезення, злив і очищення рідких відходів». При заключенні Договору Перевізник зобов'язаний надати Виробнику відомості про об'єм і якісний склад стоків споживача.

15. При зміні найменування споживача або Перевізника, а також при зміні розрахункового рахунку в банку, юридичної адреси або інших реквізитів, Споживач або Перевізник зобов'язаний у триденний термін офіційно повідомити про зміни Виробника.

Виробник здійснює технічний і санітарний контроль за виконанням вимог цього розділу.

Адреси зливальних станцій (пунктів)

№ п/п	Зливальна станція (пункт)	Адреса	Балансова приналежність	Режим роботи
1.	Головна КНС	вул. Староміська	МКП «Бердичівводоканал»	цілодобово

Керуючий справами виконкому

Н.С. Мохно

**Перелік виробничих процесів, при здійсненні яких споживач повинен
мати локальні очисні споруди для попереднього очищення стічних
вод перед їх скиданням до системи централізованого водовідведення
та очищення стічних вод**

1. Нафтопереробка, хімічний та органічний синтез, фармацевтичне виробництво.
2. Целюлозо - паперове і картонне виробництво.
3. Спиртове, дріжджове, кондитерське, крохмально - патокове, маслоробне виробництво, виробництво пива безалкогольного (включаючи солодове), переробка молока, риби, м'яса (включаючи скотобійні), фруктів і овочів.
4. Вирощування худоби та птиці, шкіряна промисловість.
5. Гальванічне виробництво.
6. Машинобудування і металообробка.
7. Металургія чорна та кольорова.
8. Виробництво будівельних матеріалів і конструкцій, скла і скловиробів, керамічних виробів.
9. Виробництво лакофарбових матеріалів, синтетичних поверхнево -активних речовин.
10. Обробка поверхонь, предметів чи продукції з використанням органічних розчинників.
11. Виробничі процеси, під час яких використовуються або утворюються такі речовини:
неемульговані жири, харчові відходи, нафтопродукти, кислоти і луги, а також їх розчини, іони важких металів, сполуки миш'яку і ртуті, вільний сірководень та вільні сульфід - іони, меркаптани, а також відновлені сірчані сполуки (сульфіти, тіосульфати, елементарна сірка), сірковуглець, ціановодень, ароматичні вуглеводні, органічні розчинники, летючі органічні з'єднання (толуол, бензол, ацетон, метанол, бутанол, пропанол, їх ізомери і алкіл- похідні), хлорорганічні сполуки, 2 , 4 , 6- трихлорфенол, діхлорметан, дихлоретан, пента - хлорфенол, поліхлорбіфеніли (сума ПХБ) і поліхлортерфеніли (сума ПХТ), тетрахлоретилен, трихлоретилен, триетиламін, хлороформ (трихлорметан), тетрахлорметан, чотирехлористий вуглець, бенз (а) пірен, етилбензол (фенілетан), діоксини, синтетичні поверхнево-активні речовини, що не піддаються біологічному окисленню, біологічно неокислювані барвники натурального, штучного і синтетичного походження, біологічно резистентні пестициди, осідаючі мінеральні включення гідравлічною крупністю більше 2 мм / с, спливаючі речовини (включення) гравітаційною крупністю більше 20 мм/с, волокнисті включення, в тому числі пряжа, ворс, волосся, шерсть, пероактивний хлор більше 5 мг / л, за винятком випадків введення на об'єкті водовідведення санітарного карантину, радіонукліди.

**Перелік
забруднюючих речовин, що заборонені до скидання в системи
централізованого водовідведення**

1. Речовини, що здатні утворювати в системі централізованого водовідведення вибухонебезпечні, токсичні та (або) горючі гази, органічні розчинники, горючі і вибухонебезпечні речовини (нафта, бензин, гас, ацетон тощо) в концентраціях, що перевищують допустимі концентрації забруднюючих речовин у стічних водах, допущених до скидання в системи централізованого водовідведення, передбачені додатком № 3 до цих Правил, синтетичні і натуральні смоли, масла, лакофарбові матеріали та відходи, продукти і відходи нафтопереробки, органічного синтезу, мастильно - охолоджуючі рідини, вміст засобів і систем пожежогасіння (крім використання для гасіння загорянь).

2. Розчини кислот з $\text{pH} < 5,0$ і лугів з $\text{pH} > 10,0$.

3. Погано пахучі та інші леткі речовини в кількості, що приводить до забруднення атмосфери робочої зони в каналізаційних насосних станціях, в інших виробничих приміщеннях системи водовідведення Виробника, на території очисних споруд, понад встановлені для атмосфери робочої зони гранично допустимі концентрації.

4. Радіоактивні речовини понад гранично допустимий рівень безпечного знаходження в навколишньому середовищі, що затверджується спеціально уповноваженими державними органами України, речовини, які не можуть бути затримані в технологічному процесі очищення стічних вод очисними спорудами Виробника, що мають підвищену токсичність, здатність накопичуватися в організмі людини, що відзначаються віддаленими біологічними ефектами і (або) утворюють небезпечні речовини при трансформації у воді і в організмах людини і тварин, у тому числі моно і поліциклічні хлорорганічні, фосфорорганічні, азоторганічні і сіркоорганічні речовини, біологічно жорсткі поверхнево - активні речовини, отрутохімікати, сильнодіючі отруйні речовини в концентрації, що перевищує більш ніж у 4 рази мінімальну гранично допустиму концентрацію що встановлена для цих речовин у воді водних об'єктів, медичні відходи класів Б, В, Г, епідеміологічно небезпечні бактеріальні та вірусні забруднення (за винятком речовин, скидання яких дозволено санітарно - епідеміологічними вимогами).

5. Концентровані маткові розчини та кубові залишки, гальванічні розчини (електроліти) як вихідні, так і відпрацьовані, осади (шлами) локальних очисних споруд, осади відстійників, пасток, фільтрів, відходи очищення повітря (пилогазоочисного обладнання), осади станцій технічної водопідготовки, в тому числі котелень, теплоелектростанцій, іонообмінні смоли, активоване вугілля, концентровані розчини регенерації систем водопідготовки, концентрат, що утворюється при роботі установок

очищення води з використанням мембранних технологій (зокрема зворотного осмосу), хімічні реактиви та реагенти.

6. Будь-які тверді відходи боєнь та переробки м'яса, канига, цільна кров, відходи обробки шкіри, відходи тваринництва та птахівництва, включаючи фекалії.

7. Тверді побутові відходи, сміття, що збирається при сухому прибиранні приміщень, будівельні матеріали, відходи і сміття, відпрацьований ґрунт і транспортуючі розчини від підземних прохідницьких робіт, ґрунт, зола, шлак, окалина, вапно, цемент та інші в'язучі речовини, стружка, скло, пилоподібні частки обробки металів, скла, каменю та інші мінеральні матеріали, рослинні залишки і відходи (листя, трава, деревинні відходи, плодоовочеві відходи тощо), за винятком попередньо гомогенізованих плодоовочевих відходів у побуті.

8. Волокнисті матеріали (натуральні, штучні або синтетичні волокна, в тому числі волосся, вовна), тара, пакувальні матеріали та їх елементи, металева стружка, тирса, окалина, синтетичні матеріали (полімерні плівки, гранули, пилоподібні частинки, стружка тощо).

9. Біомаса харчових, фармацевтичних виробництв та інших біотехнологічних процесів при концентрації, що перевищує вимоги до речовин за хімічним споживанням кисню, харчова продукція як придатна, так і неліквідна, сировина для її виробництва, сироватка сирна, барда спиртова і дріжджова, пивна хмільова дробина.

10. Речовини з переліку забруднюючих речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих і підземних вод та екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод, затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів України 06.02.2017 № 45 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 лютого 2017 р. за № 235/30103, які не увійшли до додатків 1 та 5 цих Правил.

Додаток 3

до Правил
приймання стічних вод до
систем централізованого
водовідведення
м.Бердичева в новій
редакції

**Допустимий вміст важких металів в осадах стічних вод та ефективність
видалення важких металів на КОС**

№ з/п	Важкий метал	Орієнтовна ефективність видалення важкого металу на КОС, Кв	Максимально допустимий вміст важкого металу в осадах КОС, г/т сухої речовини
1	2	3	4
1	Стронцій	0,14	300,0
2	Свинець	0,5	750,0
3	Ртуть	0,6	15,0
4	Кадмій	0,6	30,0
5	Нікель	0,5	200,0
6	Хром (3 ⁺)	0,5	750,0
7	Марганець	-	2000,0
8	Цинк	0,3	2500,0
9	Мідь	0,4	1500,0
10	Кобальт	0,5	100,0
11	Залізо	0,5	25000,0

Додаток 4

до Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення м. Бердичева в новій редакції

Вимоги до складу та властивостей стічних вод, що скидаються до системи централізованого водовідведення, для безпечного їх відведення та очищення на КЕС

Показники якості стічних вод		Одиниця виміру	Максимально допустиме значення показника та (або) концентрація в пробі стічних вод
1	2	3	4
1	Реакція середовища (рН)	од.	6,5 - 9,0
2	Температура	°С	+40
3	БСК _{повне}	мг/дм ³	Згідно з проектом КОС або не більше 350,0
4	ХСК	мг/дм ³	500,0
5	Співвідношення ХСК:БСК ₅	-	< 2,5
6	Завислі речовини та речовини, що спливають	мг/дм ³	300,0
7	Азот (сума азоту органічного та амонійного)	мг/дм ³	50,0
8	Фосфор загальний (P _{заг})	мг/дм ³	5,0
9	Нафта та нафтопродукти	мг/дм ³	10,0
10	Жири рослинні та тваринні	мг/дм ³	50,0
11	Хлориди (Cl ⁻)	мг/дм ³	350,0 ^{*)}
12	Сульфати (SO ₄ ²⁻)	мг/дм ³	400 ^{*)}
13	Сульфіди	мг/дм ³	1,5
14	СПАР аніонні	мг/дм ³	10,0
15	Феноли	мг/дм ³	0,25
16	Залізо (Fe)	мг/дм ³	3,0

*) Ці показники зростають відповідно до вмісту даних солей у воді місцевого водопроводу.

Додаток 5

до Правил приймання
стічних вод до систем
централізованого
водовідведення м.
Бердичева в новій
редакції

**Допустимі величини показників якості стічних вод та ефективність
видалення забруднень на спорудах біологічного очищення**

№ з/п	Найменування речовини	ГДК забруднень у стічних водах, що надходять на споруди біологічного очищення (г/м ³)	Орієнтовна ефективність видалення забруднень на спорудах біологічного очищення (у частках одиниці)	Лімітуюча ознака шкідливості	Клас небезпеки
1	2	3	4	5	6
1	Азот амонійний	30	0,2-0,6		3
2	Акрилова кислота	-	0,8	с-т	-
3	Акрилонітрил	150	-	-	-
4	Алкіларилсульфонати	20	0,8	орг	3
5	Алкілбензолсульфонати	20	0,8	орг	4
6	Аміни С7 – С9	1	-	орг	3
7	Аміни С10 – С15	1	-	орг	4
8	Аміни С16 – С20	1	-	орг	4
9	Алюміній	5	0,9	с-т	2
10	Ацетальдегід	20	0,95	орг	4
11	Ацетон	40	0,95	заг	3
12	Барій	10	0,95	с-т	2
13	Бензин	100	-	орг	3
14	Бензойна кислота	15	0,60	заг	4
15	Бензол	100	-	с-т	2
16	Бенз/а/пірен	20	0,9	с-т	1

17	Бутилацетат	1	-	заг	1
18	Бутилакрелат	-	0,8	орг	4
19	Бутиловий спирт нормальний	10	0,35	с-т	2
1	2	3	4	5	6
20	Вінілацетат	100	0,2	с-т	2
21	Вирівнювач А	20	0,3	орг	4
22	Гідразингідрат	0,1	-	с-т	2
23	Гідрохінон	15	0,2	орг	4
24	Гліказин	30	0,45	-	-
25	Гліцерин	90	-	заг	4
26	Дибутилфталат	0,2	-	заг	3
27	Диметилфенілкарбинол	1	0,8	с-т	2
28	Дибутилацетамід	15	0,98	с-т	3
29	Діетаноламід	100	-	с-т	2
30	Діетаноламін	1	-	орг	4
31	Діетиламін солянокислий	10	0,4	орг	4
32	Діетиленгліколь	-	-	с-т	3
33	Залізо (загальне)	2,5	0,5	орг	3
34	Жири рослинні і тваринні ¹⁾	20	0,7	-	
35	Закріплювач ДЦМ	5	0,5	-	-
36	Закріплювач ДЦУ	5	-	-	
37	Закріплювач У-2	20	0,7	-	-
38	Ізобутиловий спирт	100	0,8	с-т	2
39	Кадмій	0,01	0,6	с-т	2
40	Капролактам	25	-	заг	4
41	Карбоксиметилцелюлоза	За БСК	-	заг	3
42	Кобальт	1	0,5	с-т	2
43	Ксилол	1	-	орг	3

44	Барвники сірчасті	25	-	орг	4
45	Барвники синтетичні (кислотні)	25	-	орг	4
46	Крезоли	100	0,4	с-т	2
47	Кротоновий альдегід	6	-	с-т	3
48	Латекс ЛМФ	10	-	орг	4
49	Лудигол	100	0,7	орг	4
50	Малеїнова кислота	60	-	орг	4
51	Марганець	30	-	орг	3
52	Масляна кислота	500	0,1	заг	4
53	Мідь	0,5	0,4	орг	3
54	Метазин	10	0,4	орг	3
55	Метанол	30	0,95	с-т	2
56	Метилметакрилат	500	0,8	с-т	2
1	2	3	4	5	6
57	Метилстирол	1	-	орг	3
58	Метилетилкетон	50	0,8	орг	3
59	Моноетаноламін	5	0,6	с-т	2
60	Сечовина	За БСК	-	заг	4
61	Арсен	0,1	0,5	с-т	2
62	Молібден	-	0,4	с-т	2
63	Нафта та нафтопродукти ²⁾	10	0,85	орг	4
64	Нікель	0,5	0,5	с-т	3
65	Нітрати (за NO ₃)	45	-	с-т	3
66	Нітрити	3,3	-	с-т	2
67	Олово	10	-	-	-
68	Поліакриламід	40	0,05	с-т	2
69	Полівініловий спирт	20	-	орг	4
70	Полівінілацетатна емульсія	10	0,23	-	-
71	Пропіловий спирт	12	-	заг	4
72	Резорцин	12	0,95	заг	4

73	Ртуть	0,005	0,6	с-т	1
74	Свинець	0,1	0,5	с-т	2
75	Селен	10	0,5	с-т	2
76	Сірководень	1	-	заг	3
77	Сірковуглець	1	-	орг	4
78	Синтетичні поверхнево активні речовини (СПАР) аніонні ³⁾	20	0,8	орг	4
79	СПАР неіоногенні ³⁾	25	0,8	орг	4
80	Стирол	10	0,6	орг	3
81	Стронцій	26	0,14	с-т	2
82	Сульфіди	1	-	заг	3
83	Гіосечовина	10	0,5	с-т	2
84	Титан	0,1	-	заг	3
85	Толуол	15	0,6	орг	4
86	Трилон Б	20	0,4	с-т	2
87	Трикрезолфосфат	40	0,4	с-т	2
88	Триетаноламін	5	0,47	орг	4
89	Оцтова кислота	45	0,95	заг	4
90	Оцтово-етилловий ефір	13	-	орг	4
91	Фенол	10	0,95	орг	4
92	Формальдегід	100	0,8	с-т	2
93	Фосфати	10	-	заг	4
94	Фталева кислота	0,5	-	заг	3
95	Хром (тривалентний)	2,5	0,5	с-т	3
96	Хром (шестивалентний)	0,1	0,5	с-т	3
97	Ціаніди	1,5	0,7	с-т	2
98	Цинк	1	0,3	заг	3
99	Етанол	14	-	-	-
100	Етиленгліколь	1000	0,8	с-т	3
101	Етилхлоргідрин	5	-	с-т	1
Речовини, які не піддаються біологічній деструкції ⁴⁾					
102	Анізол	-	-	с-т	3

103	Ацетофенон	-	-	с-т	3
104	Гексахлорбензол	-	-	с-т	3
105	Гексаген	-	-	с-т	2
106	Гексахлоран	-	-	орг	4
107	Гексаметилендіамін	-	-	с-т	2
108	2,3-дихлор-1,4- нафтохінон	-	-	с-т	3
109	Диметилдихлорвінілфо сфат	-	-	орг	3
110	ДДТ (технічний)	-	-	с-т	2
111	Діетиланілін	-	-	орг	3
112	Діетилртуть	-	-	с-т	1
113	Діетиловий ефір малеїнової кислоти	-	-	с-т	2
114	Дихлоранілін	-	-	орг	4
115	Дихлорбензол	-	-	орг	3
116	Дихлоргідрин	-	-	орг	4
117	Дихлоретан	-	-	с-т	2
118	Діетилдитіофосфорна кислота	-	-	орг	3
119	Діетиловий ефір	-	-	орг	4
120	Ізопропіламін	-	-	с-т	3
121	Ізопрен	-	-	орг	4
122	Карбофос	-	-	орг	4
123	Меркаптодіетиламін	-	-	орг	4
124	Метафос	-	-	орг	4
125	Метилнітрофос	-	-	орг	3
126	Натрій ⁵⁾	200	-	2-т	2
127	Нітробензол	-	-	с-т	3
128	Нітрохлорбензол	-	-	с-т	3
129	Пентаеритрит	-	-	с-т	2
130	Петролатум	-	-	с-т	3
131	Пікринова кислота	-	-	орг	3

132	Пірогалол	-	-	орг	3
133	Поліхлорпінен	-	-	с-т	2
134	Поліетиленімін	-	-	с-т	2
135	Пропіл бензол	-	-	орг	3
136	Сульфати ⁵⁾	500	-	орг	4
137	Тетрахлорбензол	-	-	с-т	2
138	Тетраетилсвінець	-	-	с-т	1
139	Трифторхлорпропан	-	-	с-т	2
140	Триетиламін	-	-	с-т	2
141	Тетрахлоргептан	-	-	орг	4
142	Тетрахлорнонан	-	-	орг	4
143	Тетрахлорпентан	-	-	орг	4
144	Тетрахлорпропан	-	-	орг	4
145	Тетрахлорундекан	-	-	орг	4
146	Тетрахлоретан	-	-	орг	4
147	Тіофен	-	-	орг	3
148	Тіофос	-	-	орг	4
149	Трибутилфосфат	-	-	орг	4
150	Трихлорбензол	-	-	орг	3
151	Фенілендіамін (п)	-	-	с-т	3
152	Фозалон	-	-	орг	4
153	Фосфамід	-	-	орг	4
154	Фурфурол	-	-	орг	4
155	Хлориди ⁵⁾	350	-	орг	4
156	Хлорбензол	-	-	с-т	3
157	Хлоропрен	-	-	с-т	2
158	Циклогексан	-	-	с-т	2
159	Циклогексанол	-	-	с-т	2
160	Циклогексаноксин	-	-	с-т	2
161	Циклогексан	-	-	с-т	2
162	Чотири хлористий вуглець	-	-	с-т	2
163	Етилбензол	-	-	орг	4

Примітки до додатку 5:

1. Вміст жирів у стічних водах, які надходять на біофільтри, допускають не більше 10 г/м³.

2. Нафтопродукти - це малополярні та неполярні речовини, які розчиняються у гексані. Вміст нафти та нафтопродуктів у стічних водах, які надходять на біофільтри, допускають не більше 5 г/ м³.

3. За наявності в стічних водах суміші аніонних та неіоногенних ПАВ їх загальна концентрація на спорудах біологічного очищення не повинна перевищувати 20 г/ м³.

4. Для речовин, які не піддаються біологічній деструкції, гранична концентрація в стічних водах, що надходять до споруд біологічного очищення, не повинна перевищувати її ГДК у воді водного об'єкта, що використовується для господарсько-питного водопостачання чи рибогосподарських потреб.

5. Вміст цих речовин у воді, яка надходить на очисні споруди, зростає відповідно до їх вмісту у воді місцевого водопроводу.

6. У додатку 4 прийнято такі скорочення: ГДК – гранично допустима концентрація, с-т – санітарно-токсикологічна; орг – органолептична; заг – загальносанітарна;

7. Риска означає, що дані в нормативних документах щодо цієї речовини відсутні.

Додаток 6

до Правил приймання стічних
вод до систем
централізованого
водовідведення м. Бердичева
в новій редакції

**Споживач надає ТОВ «КЕС» та МКП «Бердичівводоканал»
наступну інформацію для заключення договору з централізованого
водовідведення та очистки стічних вод:**

1. Об'єм стічних вод, що поступають до системи централізованого водовідведення на 20__ р.

_____ куб.м/рік
_____ куб. м/міс
_____ куб. м/добу

2. Характеристика складу стічних вод абонента.

3. Генеральний план об'єкта в масштабі 1 : 500 з каналізаційними мережами та випусками до міської каналізації, вказавши контрольний колодезь для відбору проб стоків, із затвердженням головного інженера чи директора (власника) підприємства.

4. Індивідуальні норми споживання та водовідведення на одиницю продукції, або послуг (паспорт водного господарства).

5. При наявності локальних очисних споруд надати їх схему.

6. Назначити відповідальних осіб за відбір і якість стічних вод.

7. Забезпечити прохід до контрольного колодезя представників ТОВ «КЕС», МКП «Бердичівводоканал» у будь-який час доби.

Додаток 7
до Правил приймання стічних
вод до систем
централізованого
водовідведення м.Бердичева в
новій редакції

Товариство з обмеженою відповідальністю
«Комплекс екологічних споруд»

АКТ
обстеження

від « ____ » _____ 20__ року

Нами _____

(П. І. Б. представників ТОВ «Комплекс екологічних споруд»)

В присутності _____

(П. І. Б. Представників Споживача)

обстежено стан мереж каналізації _____

(Найменування суб'єкта господарювання, його
адреса)

Відповідно до Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення
м. Бердичева та договору від « ____ » ____ 20__ № _____
Водопостачання здійснюється _____

Скидання стічних вод відбувається в колектор _____
існує _____ випусків до системи централізованого водовідведення
об'єм стоків складає:

Система каналізації _____

Наявність очисних споруд _____

Лабораторний контроль стічних вод, що скидаються до системи централізованого водовідведення _____

Для лабораторного контролю відібрана проба стічної води згідно з ДСТУ ISO 5667-10: 2005; в
скляну (1,0л, 0,5л, 1,0л або 3,0л) та пластикову (0,25л, 2л, 3,5л) тару

(місце, час та номер відібраної проби)

Від виробника: _____

Від споживача: _____

Додаток 8
до Правил приймання
стічних вод до систем
централізованого
водовідведення м.Бердичева
в новій редакції

Товариство з обмеженою відповідальністю
«Комплекс екологічних споруд»

АКТ
ВІДБОРУ ПРОБ СТІЧНОЇ ВОДИ

м. Бердичів № _____ „____” _____ 20__ р.
Нами, представниками ТОВ „Комплекс екологічних споруд”:

(назва відділу, посада, прізвище, ім'я, по батькові, телефон)
в присутності уповноваженого представника споживача:

(посада, прізвище, ім'я, по батькові, телефон)
виконано відбір проб стічних вод споживача з метою контролю їх складу та якості згідно з
Правилами приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення м. Бердичів
та на виконання графіка відбору проб стічних вод підприємств м. Бердичева на 20__ рік

_____ 20__ р. о _____ год. виконано відбір проб стічних вод

(назва підприємства, адреса)

(посада, прізвище, ім'я, по батькові, телефон керівника підприємства)

(посада, прізвище, ім'я, по батькові, телефон відповідального за водопостачання та водовідведення об'єктів Споживача)
на контрольному колодязі № _____

за адресою: _____

назва виду стічних вод _____

відповідно до договору № _____ від _____ р.

1. Нормативні документи (НД), відповідно до яких виконано

1.1. Відбір проб: ДСТУ ISO 5667-10-2001; КНД 211.1.0.009-94

1.2. Зберігання проб: ДСТУ ISO 5667-3-2001

2. Засоби виміральної техніки (ЗВТ) та допоміжне обладнання, що застосовувались при відборі
проб: пробовідбірник ручний, повірці не підлягає

3.Паспорт проби

Дата, час відбору	Точка і місце відбору	Вид проби (разова, усереднена)	Загальний об'єм проби, дм ³	Показники, що підлягають вимірюванню	Посудина для				Показники, що визначались на місці		Відомості про попередню обробку проби	
					проби		контрольного зразка		t, °C	pH		
					Номер, тип	Об'єм, дм ³	Номер, тип	Об'єм, дм ³				
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	

4.Проба стічної води представнику споживача для проведення аналізів (надається за бажанням підприємства-споживача) надана/не надана (необхідне підкреслити)

_____ (підпис, прізвище, ініціали)
 Виконавець відбору проб _____ Представник споживача _____
 (Підпис) (Прізвище, ініціали) (Підпис) (Прізвище, ініціали)

Представник підприємства-споживача від підпису акта відмовився в присутності осіб:

5. Доставлені проби прийняті для проведення вимірювань лабораторією _____
 (дата, час)

Зауваження щодо стану проб і записів _____

Висновок щодо придатності проб для проведення вимірювань: 1. Придатні. 2. Не придатні. (необхідне підкреслити)

6.Контрольні зразки проб скріплені підписами виконавців відбору і представника споживача та отримані на зберігання

_____ (посада, підпис, прізвище та ініціали)

Акт складений у 2 –х прим. по одному для кожної зі сторін.

Інструкція про порядок відбору проб для контролю якості стічних вод споживачів

Інструкція розроблена згідно з КНД 211.1.0.009-94 “Гідросфера. Відбір проб для визначення складу та властивостей стічних і технологічних вод” (1995);, ДСТУ ISO 5667-2-2003 “Якість води. Відбирання проб. Частина 2. Настанови щодо методів відбирання проб”; ДСТУ ISO 5667-3-2001 “Якість води. Відбирання проб. Частина 3. Настанови щодо зберігання та поводження з пробами”; ДСТУ ISO 5667-10-2005 “Якість води. Відбирання проб. Частина 10. Настанови щодо відбирання проб стічних вод”; Методик виконання вимірювань складу та властивостей проб стічних вод (КНД, МВВ).

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Даний документ запроваджує загальні вимоги до організації відбору проб з метою подальшого визначення хімічних та фізичних показників складу та властивостей стічних вод, місць і засобів відбору, частоти, наявності пристроїв та посуду для відбору та зберігання проб, техніки безпеки.

Положення інструкції поширюються на відбір проб господарсько-фекальних, промислових та змішаних стічних вод, які скидаються до системи централізованого водовідведення м. Бердичева.

1.2. Засоби відбору та зберігання проб повинні забезпечити постійність складу та властивостей стічних вод в інтервалі часу між відбором проб та їх аналізом.

2. ПОРЯДОК ВІДБОРУ СТІЧНИХ ВОД.

2.1. З метою контролю якості стічних вод споживача виробник здійснює відбір контрольних проб.

2.2. Перелік показників якості стічних вод установлюється Правилами приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення м. Бердичева (Таблиця 4.1).

2.3. Місця (точки) відбору проб визначають, на основі зведеного плану інженерних мереж споживача. Відбір проб стічних вод на аналіз здійснюється з контрольних колодязів (КК).

2.4. Відбір проб проводиться представниками виробника у присутності уповноважених представників споживача.

2.5. Відбір проб проводиться у будь-який час доби без попереднього погодження із споживачем з контрольних колодязів усіх випусків стічних вод.

2.6. Споживачі зобов'язані забезпечити безперешкодний підхід до місця відбору проб. Підходи повинні бути вільними, захищені останніми забороняється.

2.7. Відбір проб оформляється актом відбору проб (додаток 8), який підписується представниками виробника та споживача, які беруть участь у відборі проб із зазначенням посади, прізвища. Копія акта вручається представнику споживача, про що робиться відповідна відмітка в акті. Перший екземпляр акта залишається у представника виробника.

2.8. У випадку відмови підписання акта представником споживача, він підписується представником виробника і робиться відповідний запис про таку відмову із зазначенням посади, прізвища представника споживача.

Оформлений таким чином акт є обов'язковим для виконання, аналіз відібраних проб визнається дійсним.

2.9. Контрольна проба може бути разовою або об'єднаною (усередненою). Ці проби характеризують склад та властивості стічних вод і відповідність фактичних концентрацій забруднюючих речовин допустимим.

За необхідності контрольну пробу поділяють на основну, паралельну та арбітражну для виконання відповідно основного, паралельного та арбітражного аналізів.

Об'єм відібраної контрольної проби повинен бути достатнім для виконання основного, паралельного та арбітражного аналізів (згідно з методикою вимірювання інгредієнтів).

2.10. Проба для паралельного аналізу відбирається у посуд споживача. споживач заздалегідь повинен забезпечити комплект посуду, якщо має намір проводити паралельний аналіз згідно з таблицею 1 цієї Інструкції.

2.11. Основний аналіз виконує лабораторія виробника.

2.12. Паралельний аналіз виконує споживач у незалежній будь-якій лабораторії, що здійснюють свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».

В актах відбору проб (Додаток 9.1 до Додатка 9) робиться примітка про відбір проби для виконання паралельного та арбітражного аналізу.

2.13. У разі розбіжностей результатів основного та паралельного аналізів у межах похибки методик вимірювання інгредієнтів приймається значення основного аналізу. Якщо розбіжності перевищують похибки, які зазначені у відповідних методиках, проводиться арбітражний аналіз проби.

2.14. Арбітражний аналіз проводиться в лабораторії, яка не приймала участі у виконанні основного та паралельного аналізів, та лише стосовно тих інгредієнтів, за якими виникли розбіжності.

З цією метою:

- якщо зразок проби для арбітражного аналізу передбачається залишити на збереження, на нього оформляється супроводжувальний лист щодо збереження арбітражного зразка, де зазначаються відомості щодо дати відбору проби (Додаток 9.1 до Додатка 9);

- відібрані проби, за необхідності, консервують у приміщенні лабораторії виробника і зберігають відповідно до вимог діючих НД (ДСТУ ISO 5667-3);

- проба маркується та оклеюється паперовою стрічкою, опечатується і зберігається у холодильній шафі Виробника;

- маркувальна паперова стрічка повинна містити наступну інформацію: назва споживача, дата та час відбору, номер контрольного колодязя, посада, прізвище та підпис представників споживача та виробника, номер посуду;

- при надходженні проби у лабораторію виробника для її зберігання у журналі реєстрації проб обов'язково робиться запис про цілісність опечатування проби;

- про встановленні факту перевищення результатів основного аналізу виробник повідомляє споживача (не більше п'яти робочих днів з дати відбору проби) факсом, телефонограмою або рекомендованим листом та інформує про остаточну дату розпечатування арбітражної проби (згідно з вимогами Методики виконання вимірювання) для проведення арбітражного аналізу;

- до відкриття проби споживач надає на адресу Виробника попередню інформацію факсом, телефонограмою або електронною поштою (з подальшим наданням належним чином засвідчених копій про результати аналізів) щодо результатів паралельного аналізу,

виконаного власною або іншою лабораторією, що здійснюють свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».

- відкриття проби для арбітражного аналізу та проведення вимірювань проводиться у присутності представників виробника, споживача та незалежної лабораторії. Відкриття проби для арбітражного аналізу оформляється відповідним актом розпечатування арбітражних проб (Додаток 9.2 до Додатка 9).

2.15. Усі витрати, пов'язані з проведенням арбітражного аналізу, здійснює споживач за його ініціативою та у лабораторії, що здійснює свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».

2.16. За достовірність результатів арбітражного аналізу несе відповідальність лабораторія, яка проводила аналіз.

2.17. Результати арбітражного та паралельного аналізів оформляються офіційним документом лабораторії, що проводила аналіз, та направляються споживачем на адресу виробника протягом 15 (П'ятнадцяти) діб після закінчення вимірювань.

2.18. Результати основного, паралельного та арбітражного аналізів розглядаються комплексно за наявності результатів аналізу усіх проб.

2.19. Для ухвалення висновків щодо відповідності якості стічних вод у випадку розбіжностей результатів основного, паралельного та арбітражного вимірювань проби приймається значення основного або паралельного аналізу, яке знаходиться ближче до значення концентрації забруднюючої речовини в арбітражному аналізі. У випадку, якщо значення концентрації забруднюючої речовини, яке отримане у результаті проведення арбітражного аналізу, співпадає з середнім арифметичним значенням концентрації основного та паралельного аналізів – приймається значення основного аналізу.

2.20. При відсутності результатів паралельного аналізу, незгоді Споживача з порядком виконання арбітражного аналізу чи із застосуванням його результатів, усі розрахунки виконуються за результатами основного аналізу.

2.21. У разі проведення арбітражного аналізу стягнення плати з споживачів за скид стічних вод із понаднормативними забрудненнями проводиться з урахуванням результатів, виконаних згідно з п. 2.19 цього Додатку.

2.22. Відбір проб стічних вод проводиться згідно з КНД 211.1.0.009-94 та ДСТУ ISO 5667-1—2005 Частина 10.

2.23. Вид посуду і об'єм проб, необхідний для вимірювання конкретних показників наведені у таблиці 1 цього Додатку.

2.24. Відбір проб виконується ручним способом.

2.25. Об'єм відібраних проб має бути не менший об'ємів, наведених у таблиці 1 цього Додатку.

2.26. Під час відбирання проби для визначення фізико-хімічних параметрів необхідно заповнювати посудину до самого верху і закривати її накривкою так, щоб не залишалось місця для повітря під пробкою.

2.27. Загальний обсяг проби залежить від кількості та виду інгредієнтів з обов'язковим урахуванням вимог методик вимірювань.

3. ОБЛАДНАННЯ ТА ПОСУД ДЛЯ ВІДБОРУ ПРОБ

3.1. Об'єм відібраної на аналіз води встановлюється залежно від використаного метода визначення конкретного інгредієнта.

3.2. Посуд для відбору та зберігання проб, а також засоби його герметизації не повинні приводити до змін складу і властивостей води. Згідно з ДСТУ ISO 5667-3-2001 «Відбирання проб. Частина 3. «Настанови щодо зберігання та поводження з пробами» таким вимогам задовольняє посуд, виготовлений з хімічно стійких матеріалів (скляні банки з притертими пробками, поліетиленові каністри).

3.3. Посуд для відбору проб повинен мати маркування, яке не змивається.

3.4. Відбір проб для визначення завислих речовин, нафтопродуктів, БСК₅

та ХСК треба провадити в окремий посуд одноразовим наповненням без переливу.

3.5. Для відбору проб стічної води використовують пробовідбірник з не корозійного матеріалу - широкогорлі посудини об'ємом 0,5-1,5 л.

3.6. Перед відбором проби посуд ополіскують 2-3 рази відібраною стічною водою.

4. РЕЄСТРАЦІЯ, ЗБЕРІГАННЯ ТА ТРАНСПОРТУВАННЯ ПРОБ

4.1. Проби транспортують за температури нижчої, ніж температура під час відбору (у сумці-холодильнику).

4.2. Зберігання проб допустимо лише у випадку неможливості проведення аналізу одразу після відбору. При цьому необхідно враховувати можливі змінення у складі та властивостях проби.

4.3. Час зберігання проби у холодильнику без консервації – одна доба з моменту відбору до моменту проведення аналізів, крім нафтопродуктів. Нафтопродукти необхідно визначити на протязі 3-х годин після відбору.

При необхідності проба екстрагується і екстракт зберігається у холодильнику на протязі 3-х діб у склянці з притертою пробкою.

4.4. Для збільшення строку зберігання проби її консервують у лабораторії з урахуванням таких вимог:

- консерванти даного компоненту або групи компонентів не повинні заважати визначенню інших показників;

- метод консервування проби повинен бути погоджений з методикою визначення конкретних показників;

- конкретні засоби консервування та строки зберігання проби приймають згідно з методиками визначення вимірювань.

4.5. Проби транспортують з дотриманням необхідних правил безпеки транспортом, який забезпечує їх зберігання та своєчасну доставку.

4.6. Проби, які надходять у лабораторію реєструються у робочому журналі де зазначається: найменування суб'єкта господарювання, № проби, конкретні компоненти, дата та час відбору, дата та час доставки проби, прізвище фахівців, які доставили та прийняли пробу.

5. ТЕХНІКА БЕЗПЕКИ ПРИ ВІДБОРІ ПРОБ

5.1. До відбору проб допускаються особи, які мають підготовку до виконання цієї роботи та пройшли відповідний інструктаж з охорони праці.

5.2. Відбір проб повинен проводитися у присутності особи, що відповідає за експлуатацію об'єкта, де встановлені місця (точки) відбору.

5.3. Місця, призначені для ручного відбору проб, повинні бути забезпечені захисними огорожами і мати вільний доступ.

5.4. У місцях відбору з підвищеною електричною небезпекою треба дотримуватися загальних правил і конкретних інструкцій з електробезпеки для даного місця відбору.

5.5. Відбір гарячих проб (більше 80°C) та радіоактивних вод повинен проводитися відповідним обладнанням з використанням спецодягу.

5.6. Відбір проб в небезпечних місцях, де можлива наявність шкідливих або токсичних газів, вогнебезпечних речовин, а також існує небезпека мікробіологічного або вірусного характеру, повинен забезпечуватися відповідними засобами індивідуального захисту персоналу, який проводить відбір.

5.7. Відбір проб з каналізаційних колодязів має виконуватися групою щонайменше з двох осіб, які забезпечені засобами страхування та рятування.

**Тип посуду і загальний об'єм проб, необхідний для вимірювання показників
якості стічних вод**

№ з/п	Найменування показників якості	Нормативні документи	Згідно нормативних документів	
			Об'єм проби	Процедура відбору: вид посуду, спосіб наповнення.
1	Температура	МВВ 081/12-0311-06		На місці відбору проби
2	pH	МВВ 081/12-0317-06		На місці відбору проби
3	Нафтопродукти	РНД 01-05-2002	1,0 дм ³	Окремий скляний посуд, одноразовим наповнюванням без переливу
4	Жири рослинні та тваринні	МВВ-081/12-0464-09	3,0 дм ³	Окремий скляний посуд, одноразовим наповнюванням без переливу
5	Завислі речовини	КНД 211.1.4.039-95	2,0 дм ³	Поліетиленовий або скляний посуд
6	АПАР	КНД 211.1.4.017-95	1,0 дм ³	Окремий скляний посуд
7	Хлориди	РНД 14-05-2002		
8	ХСК	КНД 211.1.4.021-95	0,5 дм ³	Скляний посуд з притертою пробкою
9	БСК ₅	КНД 211.1.4.024-95		
10	Нітриди	КНД 211.1.4.023-95	0,2 дм ³	Скляний посуд
11	Нітрати	МВВ 081/12-0651-09	3,0 дм ³	Поліетиленовий посуд
12	Залізо загальне	МВВ 081/12-0175-05		
13	Азот амонійний	МВВ 081/12-0106-03		Скляний або поліетиленовий посуд
14	Сульфати	МВВ 081/12-0177-05		
15	Фосфати	МВВ 081/12-0005-01		

Скляний посуд об'єм 1,0 дм³ - нафтопродукти (1 посудина)

Скляний посуд об'єм 1 дм³ — хлориди, АПАР (1 посудина)

Скляний посуд об'єм 3,0 дм³ – жири рослинні та тваринні (1 посудина)

Скляний посуд з притертою пробкою об'єм 0,5 дм³ - ХСК та БСК₅ (1 посудина)

Поліетиленовий або скляний посуд об'єм 4 дм³ — завислі речовини, азот амонійний, сульфати (2 посудина)

Поліетиленовий посуд об'єм 3,5 дм³ в на все останнє (2 посудини)

Додаток 1

до додатку 9 до Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення м.Бердичева в новій редакції

До акта № _____
відбору проб стічних вод
від _____

Товариство з обмеженою відповідальністю
«Комплекс екологічних споруд»

Супроводжувальний лист
на збереження арбітражного зразка проби стічних вод
від « ____ » _____ 20__ року.

Я,

_____ (посада, ПІБ)

отримав(ла) на збереження арбітражний зразок проби стічних вод, що була відібрана _____

_____ (місце відбору)

Відомості про попередню обробку проби

№ арбітражного зразка	Тип консервування/ тара	Перелік показників, що підлягають контролю	Умови зберігання арбітражного зразка	Термін зберігання арбітражного зразка	Примітка

Супроводжувальний лист складений на _____ арк. у _____ примірниках

Особа, яка отримала арбітражний зразок проб на збереження _____ (підпис)

Від виробника

_____

(підпис)

Від споживача

_____

(підпис)

Додаток 2
до додатку 9 до Правил приймання
стічних вод до систем
централізованого водовідведення
м.Бердичева в новій редакції

АКТ
розпечатування арбітражних проб стічних вод
від «_____» _____ 20__ року

Комісією у складі:

Представника виробника _____

(назва підприємства /організації ,посада, прізвище, ім'я, по батькові, телефон)

у присутності уповноваженого представника споживача _____

(назва підприємства /організації ,посада, прізвище, ім'я, по батькові, телефон)

у присутності представника лабораторії

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Відповідно до Правил приймання № _____ від _____
проведено розпечатування проб для проведення арбітражних вимірювань

№ проби	Позначка про стан опечатування проби для аналізу	Час	Перелік показників для аналізу

Проби передано до лабораторії _____

для проведення арбітражних вимірювань проб стічних вод.

Представник виробника

_____
_____

Представник споживача

_____
_____

Керуючий справами виконкому

Н.С. Мохно